

مقاله اصیل

ویژگی‌های یک منتور ایده‌ال از دیدگاه اساتید بالینی دانشگاه علوم پزشکی

شیراز، ۱۳۹۳

الهه محمدی^۱، میترا امینی^{۲*}، ندا مودب^۳، محمدمراد جعفری^۴، آرزو فرج‌پور^۵

مرکز تحقیقات ارتقای کیفیت آموزش بالینی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ایران

Faculty Member's Viewpoints about the Characteristics of an Ideal Mentor, Shiraz University of Medical Sciences, 2013

Elahe Mohammadi¹, Mitra Amini^{2*}, Neda Moaddab³, Mohamad Morad Jafari⁴, Arezoo Farajpur⁵
Quality Improvement in Clinical Education Research Center, Education Development Center, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran

Abstract

Introduction: Mentorship develops a personal relationship in which a more experienced and knowledgeable person helps a less experienced person. In this study we aimed to investigate the characteristics of an ideal mentor based on the viewpoints of clinical professors of Shiraz Medical School.

Materials and Methods: In this descriptive, cross-sectional study, 114 clinical professors of medicine at Shiraz Medical School were investigated using simple random sampling. A valid and reliable questionnaire was used to collect the data. The clinical teachers were asked to express their viewpoints about characteristics of an ideal mentor. A 5 point Likert scale was used for scoring the questionnaire. The statistical analysis was performed through SPSS software, version 16, using both descriptive (frequency, percentage and mean) and inferential (correlation coefficient) statistics.

Results: According to the clinical teachers, among the various features, "being provocative" was the most important feature of an ideal clinical Mentor (mean score: 4.67, SD: 0.55).

Conclusion: The mentor has a significant role in the professional development of learners. To train teachers as mentors, we can use short-term courses and workshops with emphasis on learning and teaching process, adult learning principles, role clarity, setting educational goals, assessment and evaluation of learner and use of proper feedback.

Keywords

Mentorship, Mentor, Mentoring, Faculty, Teaching

چکیده

مقدمه: امروزه منتورینگ به عنوان مهم‌ترین جنبه تجربه آموزشی محسوب می‌شود و یک فرایند مهم مادام‌العمر برای ارتقای حرفه‌ای و حمایت روانی است. منتورها فاکتورهای مهمی در توسعه و ارتقای شغلی و کسب موقعیت‌های مختلف برای دانشجویان پزشکی هستند. نیاز واقعی و جدی به برنامه‌های منتورینگ کارآمد و فعال در دانشکده‌های پزشکی برای ارتقای موفقیت‌های شغلی دانشجو احساس می‌شود، بنابراین بر آن شدیم تا نظر اساتید بالینی دانشگاه علوم پزشکی شیراز را در مورد ویژگی‌های یک منتور ایده‌ال جویا شویم.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر از نوع مطالعه توصیفی - مقطعی می‌باشد. ۱۱۴ نفر از اعضای بالینی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز به صورت تصادفی و با روش نمونه‌گیری ساده وارد مطالعه شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته در مقیاس ۵ گزینه‌ای لیکرت استفاده شد. روایی صوری و محتوایی پرسشنامه با استفاده از نظر متخصصین تأیید شد. اعتبار پرسشنامه نیز پس از انجام مطالعه مقدماتی با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸ تأیید گردید. برای تحلیل اطلاعات جمع‌آوری شده

^۱ دانشجوی دکتری آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران. تمامی درخواست‌ها به نشانی "mohamadiel@yahoo.com" ارسال شود. ^{۲*} نویسنده مسؤول: دانشیار مرکز تحقیقات ارتقای کیفیت آموزش بالینی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز. ^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز. ^۴ کارشناس مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز. ^۵ دانشجوی دکتری آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی. این مقاله در تاریخ ۹۳/۱۱/۱۵ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۹۴/۲/۲۰ اصلاح و در ۹۴/۳/۲۴ پذیرفته شده است.

به کمک نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ از آزمون‌های توصیفی (فراوانی، درصد، میانگین) و استنباطی (ضریب همبستگی برای ارتباط بین متغیرها) استفاده شد.

نتایج: از میان ویژگی‌های مختلف، ویژگی برانگیزاننده بودن (ایجاد علاقه برای یادگیری عمیق)، مهم‌ترین ویژگی یک متور ایده‌ال با نمره میانگین (۴/۶۷) از دید اساتید بالینی می‌باشد.

نتیجه‌گیری: متور نقش مهمی در حرفه‌ای‌گرایی دانشجویان دارد. با برگزاری کارگاه‌های آموزشی کوتاه‌مدت برای اساتید و آموزش مواردی مانند اصول آموزش بزرگسالان، اهداف آموزشی، ارزشیابی، بازخورد و غیره، می‌توان در توانمندتر کردن اساتید برای ایفای نقش متور گام برداشت.

واژگان کلیدی

متورشیپ، متور، تدریس، منتورینگ، استاد

مقدمه

آموزش بالینی، نقش مهم و اساسی در یادگیری دانشجویان پزشکی دارد و موجب توسعه فردی و حرفه‌ای و مهارت‌های بالینی در فرد می‌شود [۱]. امروزه منتورینگ به‌عنوان مهم‌ترین جنبه تجربه آموزشی محسوب می‌شود [۲] و یک فرایند مهم مادام‌العمر برای ارتقای حرفه‌ای و حمایت روانی است که می‌توان جهت جلوگیری از اضطراب، ارتقای فعالیت یادگیری فعال، ایجاد مسؤلیت‌پذیری و بهبود اعتماد به نفس از آن بهره گرفت [۳،۲].

منتورینگ یک ارتباط حرفه‌ای اغلب طولانی‌مدت، داوطلبانه و سودمند دوجانبه است که در آن یک فرد با تجربه و آگاه (منتور)، فرد دارای تجربه کمتر (متی) را حمایت می‌کند. منتور موجب پروراندن ایده‌های متی شده و در بالفعل کردن آن‌ها، فرد را راهنمایی کرده و موجب پیشرفت‌های حرفه‌ای و شخصی وی می‌شود [۴،۱]. می‌توان گفت منتورینگ، شکل‌دهی کلی حرفه پزشکی به دانشجویان را به عهده دارد.

عوامل متعددی در برقراری یک ارتباط خوب وجود دارد. یکی از این عوامل، وجود یک متور ایده‌ال است. منتورها، فاکتورهای مهمی در توسعه و ارتقای شغلی و کسب موقعیت‌های مختلف برای دانشجویان پزشکی هستند [۵،۲]. آن‌ها الگوهای خوبی برای دانشجویان بوده و راهنمای مسائل شخصی و حرفه‌ای آن‌ها هستند، بنابراین باید دارای ویژگی‌های خاصی در این رابطه باشند [۷].

یک منتور خوب باید رابطه صمیمانه‌ای با متی‌ها برقرار کند، فعالانه به آن‌ها گوش داده و نیازهایشان را بشناسد [۵،۶]. در واقع منتورها، حمایت عاطفی دانشجویان را به عهده دارند و موجب تشویق و ایجاد انگیزه در آن‌ها می‌شوند. در یک ارتباط خوب منتورشیپی، منتور باید سبک یادگیری و محدودیت‌های فرد را بشناسد تا بتواند بنا به نیاز شخص کمک کند، از طرفی باید نقاط قوت و ضعف و توانمندی‌های خود را نیز بداند و مواردی که خارج از عهده خود می‌بیند را به فرد یا منبع دیگر ارجاع دهد [۷].

منتور نقش مهمی در آموزش و اجتماعی شدن دانشجو دارد. آموزش فقط ابلاغ دانش نیست بلکه شناسایی منابع و امکانات، کمک به دانشجویان در راستای کسب تجارب لازم و ارائه بازخورد رسمی نیز می‌باشد. دانشجو از منتور خود، می‌آموزد که چگونه دانش خود را به عمل تبدیل کرده و نقش درمانگری، مشاوره‌ای، آموزش‌دهنده، رهبری و محقق را در بالین ایفا کند [۸،۱۰].

منتورها باید به زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی جامعه آشنا باشند. همچنین باید اهداف و مراحل آموزشی را بدانند و از چگونگی ایجاد یک ارتباط پویا آگاهی داشته باشند. محتوای برنامه درسی باید بنا به نیازهای موجود و بر طبق دانش صریح تهیه گردد و به‌طور مرتب به‌روزرسانی شود که این کار به عهده منتورها خواهد بود. در پزشکی مسائلی وجود دارد که به صورت رسمی در کتاب مطرح نشده، اما از ضروریات حرفه پزشکی است و به صورت ضمنی در برنامه درسی، گنجانده شده است. دانشجو مباحث اخلاقی و چگونگی برخورد با ارزش‌های موجود در جامعه را به شکل ضمنی از رفتار منتور می‌آموزد و در آینده حرفه‌ای خود به کار می‌بندد. در طول زمان مسائل گوناگونی را در محیط بالینی از افراد مختلف فرا می‌گیرد که البته منتور در این بین نقش اساسی دارد زیرا اغلب به‌عنوان یک الگو بر دانشجویان تأثیر می‌گذارد، بنابراین کسب مهارت‌های منتورینگ برای اساتید پزشکی بالینی جهت شکل‌دهی دانشجویان پزشکی و آماده‌سازی آنان برای حرفه آینده‌شان ضروری و مهم است [۷].

از آن جا که منتورشیپ یک ارتباط دو جانبه سودمند بین منتهی و منتور است، بنابراین نیاز واقعی و جدی به برنامه‌های منتورینگ کارآمد و فعال در دانشکده‌های پزشکی جهت ارتقای موفقیت‌های شغلی دانشجو احساس می‌شود. با وجود اهمیت بحث منتورشیپ در آموزش پزشکی و مزایای فراوان آن، متأسفانه در کشور ایران تحقیقات محدودی در این زمینه انجام شده است که اکثر آن‌ها در زمینه رشته پرستاری می‌باشد. به دلیل وجود شواهد اندک در این زمینه و عدم بررسی‌های لازم و کافی در مورد تأثیرات ارتباط منتورشیپ، در حال حاضر از وضعیت موجود این ارتباط در دانشگاه مطلع نیستیم، بنابراین اولویت در این زمینه قبل از هر چیز دیگر یک بررسی کلی از وضعیت موجود ارتباط منتورشیپ و نیز تعیین ویژگی‌های یک منتور ایده‌ال می‌باشد تا بر طبق داده‌های به دست آمده با تعیین ویژگی‌های یک منتور ایده‌ال در جهت تربیت اساتید در این زمینه راه کارهای مطلوبی ارائه گردد. حال با توجه به لزوم کار تحقیقاتی در زمینه ارتباط منتورینگ در پزشکی بر آن شدیم که نظر اساتید بالینی دانشگاه علوم پزشکی شیراز را در مورد ویژگی‌های یک منتور ایده‌ال جویا شویم.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر از نوع مطالعه توصیفی-مقطعی می‌باشد که بر روی اعضای هیئت علمی بالینی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز با روش نمونه‌گیری غیراحتمالی آسان در سال تحصیلی ۹۱-۹۲ انجام شد. حجم نمونه با در نظر گرفتن مطالعات مشابه و بر طبق نظر مشاور آمار، ۱۱۴ نفر تعیین شد. معیار ورود به مطالعه عضو هیئت علمی بالینی بودن در دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز بود. معیار خروج از مطالعه عدم فعالیت بالینی توسط اعضای هیئت علمی بود.

جهت گردآوری داده‌ها از پرسشنامه محقق‌ساخته استفاده شد که با استفاده از مطالعات پیشین و همچنین نظر متخصصین پرسشنامه اولیه پژوهش طراحی گردید. لازم به ذکر است که گویه‌ها با توجه به مطالعات قبلی و به ویژه مطالعه‌ای که از طریق تحقیق کیفی مصاحبه با اساتید، معیارها مشخص شده بود، انجام شد.

روایی صوری و محتوایی پرسشنامه با استفاده از نظر متخصصین تأیید گردید. ۴۴ نفر از اساتید به‌عنوان نمونه به‌صورت تصادفی ساده انتخاب و سپس پرسشنامه‌ها به‌عنوان نمونه توسط آن‌ها تکمیل شد که در انتهای پرسشنامه از شرکت‌کنندگان خواسته شده بود اشکالات و موارد مبهم را ذکر نمایند. همچنین به‌صورت شفاهی نیز با تعدادی از آن‌ها صحبت و اصلاحات لازم بر روی پرسشنامه انجام گردید. اعتبار پرسشنامه نیز پس از انجام مطالعه مقدماتی با محاسبه ضریب الفای کرونباخ، ۰/۸ مورد تأیید قرار گرفت.

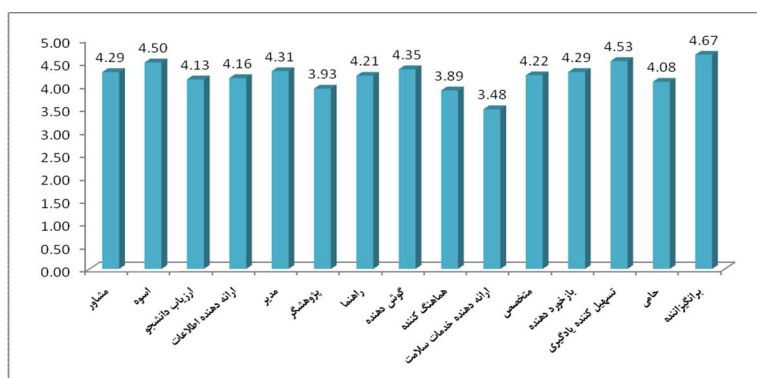
این پرسشنامه شامل دو بخش کلی است. بخش اول پیرامون مشخصات دموگرافیک و بخش دوم شامل ۱۵ سؤال در مقیاس لیکرت ۵ گزینه‌ای است که ویژگی‌های یک منتور ایده‌ال (مانند: مشاور بودن، اسوه بودن، بازخورددهنده و غیره) را ارزیابی می‌کند. شیوه نمره‌دهی از نمره ۱ (بی‌اهمیت) تا نمره ۵ (بسیارمهم) بود. با توجه به ۵ گزینه‌ای بودن گویه‌ها و نمره‌دهی از ۱ تا ۵ به هر کدام از آن‌ها، در صورتی که همه شرکت‌کنندگان نمره ۵ را به گویه‌ها بدهند، بالاترین میانگین ۵ خواهد شد و بر همین اساس خط برش عدد ۳ تعیین گردید. به این معنی که نمره ۳ به بالا نشانگر پراهمیت بودن ویژگی مورد نظر بود. در ادامه نیز با طرح ۴ سؤال در مقیاس لیکرت ۵ گزینه‌ای به بررسی وضعیت ارتباط منتورشیپ در دانشگاه علوم پزشکی شیراز و میزان آشنایی اساتید با نقش منتور پرداخته شده است.

برای تحلیل اطلاعات جمع‌آوری شده به کمک نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ از آزمون‌های توصیفی (فراوانی، درصد، میانگین) و آزمون استنباطی (ضریب همبستگی جهت ارتباط بین متغیرها) استفاده شد. در این مطالعه پژوهشگران با کسب اجازه از مسؤولین برای اجرای طرح، متعهد شدند که در روند کاری شرکت‌کنندگان اختلال ایجاد نکرده و نتایج پژوهش در صورت درخواست مسؤولین و شرکت‌کنندگان در اختیار آنها قرار گیرد.

یافته‌ها

از ۱۱۴ پرسشنامه توزیع شده، پرسشنامه ۹۹ نفر از اساتید بالینی دانشکده پزشکی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت (میزان برگشت پرسشنامه‌ها ۸۵ درصد بود). ۴۹ درصد از مشارکت‌کننده‌ها، زن و ۵۱ درصد مرد بودند. ۶۶ درصد آنها استادیار، ۲۴ درصد دانشیار، ۵ درصد استاد و ۳ درصد مربی می‌باشند.

همان‌طور که در نمودار ۱ نشان داده شده است، از میان ویژگی‌های مختلف، ویژگی "برانگیزاننده بودن (ایجاد علاقه برای یادگیری عمیق)" به عنوان مهم‌ترین ویژگی با نمره میانگین (۴/۶۷) و پس از آن "تسهیل‌کننده یادگیری" با نمره میانگین (۴/۵۳) و اسوه بودن با نمره میانگین (۴/۵۰) به ترتیب به عنوان ویژگی‌های مهم یک متور ایده‌ال از دید اساتید بالینی بودند. همچنین اساتید اعتقاد داشتند که نقش "ارائه‌دهنده خدمات سلامت (خدمات بهداشتی و درمانی)" کم‌اهمیت‌ترین ویژگی متور می‌باشد. با توجه به پنج‌گزینه‌ای بودن گویه‌ها و نمره‌دهی از ۱ تا ۵ به هر کدام از آن‌ها، در صورتی که همه شرکت‌کنندگان نمره ۵ را به گویه‌ها بدهند بالاترین میانگین ۵ خواهد شد و بر همین اساس خط برش عدد ۳ تعیین گردید. این مطلب در جدول ۱ آمده است.

نمودار ۱: ویژگی‌های یک متور ایده‌ال

جدول ۱: ویژگی‌های یک متور ایده‌ال از دیدگاه اساتید بالینی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

ردیف	ویژگی‌ها	میانگین \pm انحراف معیار
۱	مشاور (در زمینه آموزشی، اجتماعی، فرهنگی و غیره)	۴/۲۹ \pm ۰/۸۲
۲	اسوه (اسوه در محیط کاری و آموزشی)	۴/۵۰ \pm ۰/۶۷
۳	ارزیاب دانشجو (ارزیاب مستمر و نهایی مبتنی بر اهداف دوره)	۴/۱۳ \pm ۰/۷۶
۴	ارائه‌دهنده اطلاعات (سخنران در کلاس و مربی در بالین)	۴/۱۶ \pm ۰/۸۹
۵	مدیر (اداره محیط آموزشی و فعالیت دانشجویان)	۴/۳۰ \pm ۰/۰۶
۶	پژوهشگر (بازآموزی، نوآموزی و نوآوری)	۳/۹۲ \pm ۰/۸۷
۷	راهنما (معرفی منابع اطلاعاتی)	۴/۲۰ \pm ۰/۷۵
۸	گوش‌دهنده فعال	۴/۳۵ \pm ۰/۷۶
۹	هماهنگ‌کننده (در بخش)	۳/۹۲ \pm ۰/۹۶
۱۰	ارائه‌دهنده خدمات سلامت (خدمات بهداشتی و درمانی)	۳/۴۸ \pm ۱/۱۲
۱۱	متخصص	۴/۲۲ \pm ۰/۹۱
۱۲	بازخورد دهنده	۴/۲۹ \pm ۰/۷۸
۱۳	تسهیل‌کننده یادگیری	۴/۵۲ \pm ۰/۶۶
۱۴	حامی (در زمینه مسائل عاطفی و روانی و شغلی)	۴/۰۸ \pm ۰/۸۹
۱۵	برانگیزاننده (ایجاد علاقه جهت یادگیری عمیق)	۴/۶۷ \pm ۰/۵۵

میانگین نظر اساتید درباره ضرورت وجود ارتباط متورشیپ در دانشگاه (۴/۴۹) بوده است. در حالی که معتقد بودند دانشگاه به این ارتباط تنها به‌طور متوسط به میزان (۲/۶۷) اهمیت می‌دهد. همچنین میانگین میزان آگاهی اساتید از این ارتباط را بسیار کم (۲/۴۱) می‌دانستند و معتقد بودند که تنها به‌طور متوسط (۲/۵۸) اساتید نقش متور را برای خود قائلند. از آنجا که این سؤالات در مقیاس ۵ گزینه‌ای لیکرت مطرح گردیده است، خط برش عدد ۳ می‌باشد.

جدول ۲ نشان می‌دهد که میان متورشیپ و جنسیت متور، متورشیپ و درجه علمی متور (استاد، دانشیار، استادیار، مربی) رابطه معناداری وجود ندارد.

جدول ۲: رابطه میان منتورشیپ و اطلاعات بیوگرافیک اساتید بالینی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

متغیر	فراوانی (درصد)	سطح معناداری
جنسیت منتورها	زن	۴۹
	مرد	۵۱
	کل	۱۰۰
مرتبۀ علمی منتورها	استاد	۵.۴
	دانشیار	۳۴.۷
	استادیار	۶۶.۷
	مربی	۳.۲
	کل	۱۰۰

بحث و نتیجه‌گیری

در این مطالعه توصیفی - مقطعی ویژگی‌های یک منتور ایده‌ال از دید اساتید بالینی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز بررسی شد. از آنجا که منتور، سهم به‌سزایی در ایجاد یک ارتباط خوب منتورینگ دارد و نقش‌های مختلفی را ایفا می‌کند، باید دارای ویژگی‌های خاصی باشد. در این پژوهش از میان ویژگی‌های مختلف، ویژگی‌های "برانگیزاننده بودن (ایجاد علاقه برای یادگیری عمیق)" (۴/۶۷)، "تسهیل‌کننده یادگیری" (۴/۵۲) و اسوه بودن با نمره میانگین (۴/۵۰) به‌ترتیب ویژگی‌های مهم یک منتور ایده‌ال از دید اساتید بالینی می‌باشند.

در نظرات اساتید درمورد ویژگی‌های یک منتور ایده‌ال بر اساس جنس و مرتبه‌های علمی مختلف آن‌ها تفاوت معناداری مشاهده نشد. در مطالعه‌ای که به روش مقطعی در سال ۲۰۰۳ در دانشگاه پنسیلوانیا در سال ۲۰۰۷ انجام شد؛ تاثیر منتورینگ بر اساتید با درجه‌های علمی مختلف سنجیده شد. اساتید دانشیار علاقه کمتری نسبت به اساتید استادیار برای داشتن منتور نشان دادند که به نظر می‌رسد این کاهش علاقه شاید به دلیل علاقه کمتر آن‌ها جهت ارتقا پس از دریافت درجه دانشیاری است [۱۲]. نتایج مطالعات دیگر نیز نشان می‌دهد که عامل نژاد، جنسیت و اخلاقیات بر منتورینگ و نوع دریافت آن تأثیر ندارد [۱۱].

منتور، به‌عنوان فردی که می‌تواند الگوی خوبی برای دانشجویان باشد، نقش مهمی در حرفه‌ای‌گرایی دانشجویان ایفا خواهد کرد. دانشجویان با داشتن انگیزه کافی جهت یادگیری عمیق می‌توانند در حرفه خود پیشرفت‌های چشم‌گیری به‌دست آورند و با دیدی عمیق به مسائل حرفه‌ای خود توجه کنند. منتور در این زمینه نقش مهمی ایفا می‌کند تا آنجا که اساتید بالینی دانشکده پزشکی شیراز، آن را به‌عنوان یکی از ویژگی‌های مهم منتور برشمرده‌اند. یک منتور ایده‌ال همواره سعی در فراهم کردن شرایط مطلوب برای یادگیری دانشجویان خود در محیط بالین دارد. وظیفه منتور آموزش تمام مسائل به‌صورت جزئی به دانشجویان نیست بلکه باید شرایط را برای یادگیری عمیق دانشجویان فراهم کند و در واقع نقش تسهیل‌کننده یادگیری را به خوبی ایفا نماید. اساتید بالینی در بیمارستان‌ها علاوه بر وظیفه آموزش به درمان بیماران نیز می‌پردازند، مشارکت‌کنندگان در این پژوهش اعتقاد دارند ارائه خدمات سلامت در بیمارستان به‌عنوان کم‌اهمیت‌ترین ویژگی یک منتور ایده‌ال می‌باشد و منتور باید فرصت کافی جهت آموزش بهتر به دانشجویان داشته باشد. با توجه به نتایج حاصل می‌توان گفت که دانشگاه باید ویژگی‌های یک منتور ایده‌ال را به اساتید بالینی آموزش دهد و از آن‌ها بخواهد تا با ایفای این نقش‌ها در جهت بهبود آموزش پزشکی و تربیت دانشجویانی موفق‌تر گامی اساسی بردارند.

در مطالعات دیگر نیز که به بررسی ویژگی‌های منتور پرداخته شده است، به نقش‌هایی مانند راهنما، ارزیاب، بازخورددهنده، حامی، برانگیزاننده، تسهیل‌کننده و همچنین بر نقش الگویی منتور تأکید شده است. منتور با راهنمایی متنی و تشویق وی می‌تواند انگیزه لازم را ایجاد کرده و در نتیجه سهم مهمی در موفقیت‌های فرد ایفا نماید [۱۶-۱۳، ۷].

با توجه به همه مزایای منتورینگ، نقش منتور در برقراری یک ارتباط مطلوب غیرقابل انکار است، بنابراین منتورها باید دانش کافی در زمینه منتورینگ داشته باشند و مهارت‌های لازم برای برقراری این ارتباط را کسب کنند. در نهایت، برای اجرای یک منتورینگ ایده‌ال، منتورها علاوه بر دانش و مهارت کافی باید نسبت به اجرای صحیح آن متعهد باشند و آن را جز وظایف خود بدانند و راغب به اجرای آن باشند.

با توجه به میانگین بالای نظر اساتید درباره ضرورت وجود ارتباط منتورشیپ در دانشگاه (۴/۴۹)، همچنین اعتقاد به کم اهمیت بودن این ارتباط در دانشگاه (۲/۶۷) و نیز میانگین پایین میزان آگاهی اساتید از این ارتباط (۲/۴۱) و نهایتاً قائل بودن نقش منتور در بین اساتید به میزان کمتر از خط برش (۲/۵۸)، نشان‌دهنده لزوم آگاه ساختن اساتید درباره منتورینگ را مشخص کرده و لازم است مسؤولین و دست‌اندرکاران مدیریت و برنامه‌ریزی دانشگاه با توجه به مزایای منتورینگ زمینه لازم برای اجرای منتورینگ را در دانشگاه فراهم آورند. با توجه به نتایج پژوهش، پیشنهادات زیر ارائه می‌گردد:

به‌منظور اینکه نقش منتورینگ اساتید در آموزش دانشجویان از کیفیت مطلوب برخوردار باشد، باید افراد در نظر گرفته شده در این بخش از اصول آموزش و یادگیری فراگیران آگاه باشند.

برای آموزش اساتید به‌عنوان یک منتور می‌توان از دوره‌های کوتاه‌مدت و کارگاه‌های آموزشی استفاده نمود و در این کارگاه‌ها رئوس مطالبی مانند فرایند آموزش و یادگیری، اصول آموزش بزرگسالان، شفافیت نقش، تنظیم اهداف آموزشی، ارزیابی و ارزشیابی فراگیر و اصول ارائه بازخورد، آموزش داد. ما در این مطالعه تنها به نظرسنجی دیدگاه اعضای هیئت علمی بالینی در مورد ویژگی منتور ایده‌ال پرداختیم اما نتوانستیم به مشاهده رفتار واقعی آنها در محیط بالینی بپردازیم که این مورد از محدودیت‌های مطالعه به شمار می‌رود و پیشنهاد می‌گردد در مطالعات آتی به این مورد پرداخته شود.

References:

1. Baraz Pardenjani SH, Ferydooni Moghadam M, Lorizade M. Clinical Education Status according to the Nursing and Midwifery Tehran University of Medical Sciences. *Journal of Strides in Development of Medical Education*. 2008;2(5):02-111.
2. Sambunjak D, Straus SE, Marusic A. Mentoring in Academic Medicine: A Systematic Review. *JAMA*. 2006;296(9):1103-15.
3. Madhuri S, Kate UJK, Yashashrii Sh, Deshmukh YA. Mentoring for Medical Students. *Social Sciences*. 2010;2(3):344-8.
4. Jackson VA, Palepu A, Szalacha L, Caswell C, Carr PL, Inui T. Having the right chemistry: A Qualitative Study of Mentoring in Academic Medicine. *Academic Medicine*. 2003;78(3):328-34.
5. Stenfors-Hayes T, Hult H, Dahlgren LO. What does it mean to be a Mentor in Medical Education?. *Medical Teacher*. 2011;33(8):e423-8.
6. Frei E, Stamm M, Buddeberg-Fischer B. Mentoring Programs for Medical Students--A Review of the PubMed Literature 2000-2008. *Bmc Medical Education*. 2010;10(5):32. Epub 2010/05/04.
7. Rose GLRM, Schuckit MA. Informal Mentoring between Faculty and Medical Students. *Acad Med*. 2005;Apr;80(4):344-8.
8. Sambunjak D, Straus SE, Marusic A. A Systematic Review of Qualitative Research on the Meaning and Characteristics of Mentoring in Academic Medicine. *Journal of General Internal Medicine*. 2010;25(1):72-8.
9. Leslie K, Lingard L, Whyte S. Junior Faculty Experiences with Informal Mentoring. *Medical Teacher*. 2005;27(8):693-8.
10. Meinel FG, Dimitriadis K, von der Borch P, Stormann S, Niedermaier S, Fischer MR. More mentoring needed? A cross-sectional study of mentoring programs for medical students in Germany. *Bmc Medical Education*. 2011; 11(9):68. Epub 2011/09/29.
11. Mitchell D, Feldman PAA, Sally J, Marshall, Mark Lovett, Patricia O'S. Does Mentoring Matter: Results from a Survey of Faculty Mentees at a Large Health Sciences University. *Med Educ Online*. 2010;15(10):103-402.
12. Alan G, Wasserstein M, Quistberg A, Shea J. Mentoring at the University of Pennsylvania: Results of a Faculty Survey. *J Gen Intern Med*. 2007;22(2):210-4.
13. Taylor JMM, Groskin A, Petras L. Medical Student-Mothers. *R I Med J*. 2013;3(6):5-42.
14. Linda Pololi Ma SK. Mentoring Faculty in Academic Medicine. *J Gen Intern Med*. 2005;20(9):866-70.
15. Entezami PFL, Chung KC. Mentorship in Surgical Training: A Systematic Review. *Hand (NY)*. 2012;7(1):30-6.
16. Jaffer UV-HE, Standfield N, John NW. Medical Mentoring via the Evolving World Wide Web. *J Surg Educ*. 2013;70(1):121-8.